

Zenta kultúr munkája is két irányba halad: egyrészt különböző szervezeti formák alkalmazásával igyekeznek bekapcsolni minél nagyobb néptömegeket, másrészt minél nagyobb számban igyekeznek kiemelni a legtehetségesebb a legtevékenyebb kultúr munkásokat, hogy a művelődés terjesztésének vezetőivé és irányítóivá képezze ki őket. Ez a kádernevelő kultúrpolitika rendkívül fontos. Fontos azért, hogy a jugoszláviai magyarság részére a megfelelő számú és kellő műveltséggel rendelkező kultúr munkást képezzünk ki, hogy lépést tarthassunk Jugoszlávia többi népeivel a szocialista kultúra kialakításában. S hogy ehhez van erőnk és lehetőségünk, arra bizonyíték Zenta példája.

FIGYELŐ

A Szerb Népköztársaság Íróegyesületének évi közgyűlése

Beográdi, Francuska-utcai otthonukban március 20-án tartották évi közgyűlésüket Szerbia írói. A közgyűlésen megjelent *Rodoljub Csolákovics* szövetségi miniszter is. Az írók 1948. évi munkájáról tartalmas, összefogó jelentésben számolt be *Milán Bogdánovics*, az Íróegyesület elnöke.

— Ha egészében áttekintjük tagjaink és jelöltjeink 1948. évi munkásságát — mondotta a többi között —, tehát mindazt, ami könyvekben, folyóiratokban, heti- és napilapokban megjelent, megállapíthatjuk, hogy összehasonlítva az 1947. évi irodalmi termeléssel, az 1948-as minden kétségen felül bőségebb, élénkebb, minőségében gazdagabb. Megállapíthatjuk, hogy idősebb íróink tematikája felfrissült, motívumaiban közelebb jutott mai valóságunkhoz, eszmeiségében kiterjedt. Fiatalabb íróink művészi készsége érettebbé vált.

Milán Bogdánovics ezután részleteiben is ismertette népköztársaságunk multévi irodalmi termelését. Összesen 40 irodalmi munka jelent meg az elmúlt esztendőben (a nemzeti kisebbségek alkotásain kívül), ebből 13 kötet volt a művészi próza, s ugyanennyi kötetrel szerepeltek lírikusaink. Drámaj alkotás nem jelent meg a mult évben sem. Bogdánovics megállapította, hogy kritikai irodalmunk még mindig meglehetősen szegényes, csak M. Bogdánovicsnak jelent meg egy kötet kritikai tanulmánya (Zágrábban) és megjelent Radován Zogovics, Jován Popovics és M. Bogdánovics néhány — különösen a középiskolák számára készült — kritikai ismertetése, egy mostanában indult, új sorozatban. (»Ogledi iz književnosti«).

Az elmúlt esztendőben sokkal több prózai munka jelent meg, mint azelőtt és irodalmi prózánk minőségben is megjavult. Mindebből Bogdánovics megállapítja, hogy ez a pozitív jelenség azt bizonyítja, hogy íróink tárgyilagosabban, rendezettebben, alaposabban szemlélik mai valóságunkat s tovább jutottak már a lelkesedés lázas állapotától. A prózai munkák közül kiemelte *Veljko Petrovics* két és *Iszidora Szekulics* egy kötetét. A lírai munkák közül *Tanaszije Mladenovics* és *Oszkár Davics* elbeszélő költeményei tűnnek ki.

— Íróink — mondotta Bogdánovics — részt vesznek a békéért folyó nagy küzdelemben, amelyet az egész világ haladó írói folytatnak s amely küzdelem egyik alapvető politikai iránya állami és politikai vezetőinknek. Szerbia írói, Jugoszlávia többi íróival együtt, harcosan antiimperialista álláspontot foglaltak el s e vonalon az elsők között állanak az egész haladó irodalmi fronton. Éppen így elhatározottan és ingadozás nélkül világos kritikai álláspontot foglaltak el a rágalmozó és ellenforradalmi támadásokkal szemben, amelyek az Informbüro határozatának következményeként, állam- és pártvezetőségünket, hazánkat, szocialista építésünket érték.

— Falvaink — folytatta Bogdánovics — a szocialista újjászületés lázában élnek. Ilyen újjászületést csak egyszer lehet átélni a történelem folyamán. Az irodalom nem mulaszthatja el, hogy mindezt lássa, megértse, átélje és a tény óriási jelentőségéhez mértén, művészileg feldolgozza. Hazánk iparosítása, a szocializmus építésének megvalósuló feltételei, az a folyamat, amely az egyéni gazdálkodás helyett megteremtí falfvainkban a kollektív gazdálkodást, grandiózus motívumok — mondotta Bogdánovics, — Íróegyesületünk mindent megtesz a jövőben, hogy alkotó közeledést hozzon létre íróink és falvaink között. Ugyanígy elősegíti, hogy az író láthassa, érzékelhesse, kitapogathassa mindazt, ami iparunk építésében történik. »A falura és a nagy ipari építőhelyekre!« — ez lesz az Íróegyesület ezévi ielszava.

Milán Bogdánovics hosszan és nagy szeretettel foglalkozott a nemzeti kisebbségekhez tartozó — különösen a magyar — íróegyesületi tagok működésével. Részletesen ismertette a vajdasági magyar irodalmi élet sikereit s hosszan foglalkozott *Laták István*, *Majtényi Mihály* és *Gál László* munkásságával. A vajdasági írók — közöttük a magyar írók — munkásságát *Mladen Leszkovác*, a vajdasági alosztály elnöke is ismertette.

A jelentés után kialakult, minden irodalmi problémát felölelő vitában részt vettek: *Velibor Gligoric*, *Oto Biháli-Merin*, *Alekszandar Vuco*, *Eli Finci* és mások.

Gál László magyarnyelvű felszólalásában megállapította, hogy a vajdasági magyar könyvkiadás, az előbbi évekhez viszonyítva, óriási fejlődést ért el s íróink valamennyien, teljes lendülettel, tehetségük és tudásuk teljes bedobásával dolgoznak. Vajdaság magyar írói tudják, hogy ezt a fejlődést nem érhették volna el Szerbia népkormányának megértő és áldozatkész támogatása nélkül. Ismertette íróink munkáit s a »Híd« pályázatának eredményeit, különös tekintettel drámai pályázatunk sikereire.

— Hiszünk abban — mondotta Gál László —, hogy munkánkkal hazánk szocialista építését, népeink testvériségét és egységét és ezzel a világ valamennyi népének testvériségét és egységét, a szocializmust szolgáljuk.

Végül az Íróegyesület tagjai a következő záróhatározatot fogadták el: Megerősíteni a harcot a korszerűségért, irodalmunk eszmei tisztaságáért, irodalmi alkotásaink színvonalaért. Lehetővé kell tenni, hogy íróink elsősorban hazánk szocialista építése felé irányíthatják tevékenységüket. Mindent megtenni, hogy íróink megismerkedhessenek a szocializmusért folytatott harc elsődleges fontosságú eseményeivel: a nagyipár és a szövetkezetek térhódításával, Tervszerű munkára van szükség az irodalmi élet rendezésében is; az alkalmoszerű rendezéseket meg kell szüntetni. Az Egyesület belső munkájában minél több tag-

gyűlésre és a tagok mesterségbeli és eszmei továbbképzésére van szükség. Különös gondot kell fordítani a drámai és kritikai irodalom fejlődésére; érdeklődést kell kelteni a fordítások iránt; figyelmet kell szentelni az írók anyagi körülményeire és munkafeltételeire; végül segítséget nyújtani a fiatal íróknak.

A közgyűlés végül megválasztotta új vezetését. Elnökké ismét *Milán Bogdánovicst*, alelnökké *Jován Popovicst*, titkárokká *Milorád Pánicsot*, *Mira Aleckovicst* és *Milivoje Ríszticset* választották. Az új vezetőségbe bekerült *Majtényi Mihály* és *Mladen Leszkóvc* is.

A közgyűlés üdvözlő táviratot küldött Tito marsallnak és határozati javaslatot fogadott el az ellenünk folytatott rágalmozások ügyében.

Szerbia íróinak határozata a rágalmozók ellen

Harmadik évi-közgyűlésükön amelyet a Jugoszlávia gazdasági fejlődését megteremtő Otéves Terv végrehajtásának derekán és falvaink szocialista átalakulásának teljes lendületkor tartottak; Szerbia írói kifejezik bizalmukat és teljes elismerésüket állam- és pártvezetésünk iránt, amely az imperialista háborús uszítók minden kísérlete ellen harcolva, az egységes szocialista front érdekeit képviseli és népeinket a szocializmus felé vezeti.

Egyidejűleg határozottan elítélik azt a méltatlan, elvtelen és erkölcstelen hajszát, amelyet a szocializmus és a népi demokráciák országaiból folytatnak a forradalmi úton, a fasizmus elleni hősi harcokban született új Jugoszlávia ellen. Ez a hajszá arra irányul, hogy akadályozza szocialista építésünket; megalázza népeink legnagyobb vívmányait, kultúránkat is. E hajzában, sajnos, az utóbbi időben részt kezdnek vállalni ez országok egyes írói is. Tiltakozva az ilyen, a szocializmus elveihez és erkölcsiségéhez méltatlan Jugoszlávia-ellenes cselekedetek ellen, Szerbia írói akik teljes tudatukkal és egész szívükkel hűségesek államukhoz, Pártjukhoz és annak vezetéséhez, Tito marsallal az élen, megállapítják, hogy ez az immár több mint nyolc hónapja tartó méltatlan és gonosz rágalmozó hajszá nem okozott zavart Jugoszláviában — ellenkezőleg, megerősítette a szocialista lendületet; azonban kárt okozott a béke és demokrácia frontjának egységében, amelynek arcvonalán Jugoszlávia ingadozás nélkül áll a maga helyén. Szerbia írói, akik törhetetlenül állanak állami és pártvezetésünk mögött amely elválaszthatatlanul egy Jugoszlávia dolgozó népeivel, követelik, hogy a szocializmus országaiban helyreállítsák az egyetlenül helyes kapcsolatot, amelyre Marx, Engels, Lenin és Sztalin tudománya tanít bennünket, s egyben kifejezik hitüket abban, hogy az igazságért és a szocialista országok közötti helyes kapcsolatok érdekében folytatott harcunk sikerrel végződik.

Szerbia írói méltatlankodva mutatnak rá arra, hogy a Jugoszláviával baráti és kölcsönös együttműködési szerződést aláírt országok vezetői tömérdek esetben nem csupán e szerződéseket veszik semmibe, hanem az egyszerű nemzetközi kötelezettségeket is; megszegik a kulturális együttműködési megállapodást, megengedhetetlen megkülönböztetéseket tesznek a jugoszláv kulturális értékekkel és megnyilatkozásokkal szemben, minden tekintet nélkül az aláírt megállapodásokra (jugoszláv filmek elutasítása, jugoszláv írók könyveinek meg nem jelentetése,